

Gustavs trädspalt

Kejsarträden på Lilla Torg i Malmö. Träd som valts med omsorg och som levererar.

FOTO: GUSTAV NÄSSLANDER

Hur gör vi hållbara växtval?

Hur definierar vi egentligen hållbarhet när det kommer till växtval? I denna upplaga av trädspalten kikar vi närmare på hur vi kan undvika att slösa resurser och istället, genom en kvalitetssäkrad växtvalsprocess, nå framgång i alla planteringar.

DET NUMMER AV Utemiljö som du håller i handen har temat hållbarhet. För mig är hållbarhet ett brett begrepp, men något jag framför allt förknippar med naturbaserade lösningar. Det vill säga, att med hjälp av naturliga element lösa problem skapade av människan, på ett hållbart sätt. Att plantera träd i stadsmiljö kan därför ses som en naturbaserad lösning, men enbart om planteringen är hållbar. Att plantera ett träd i en kruka skulle kräva stora resurser i form av kontinuerlig bevattning och att plantera träd som inte ges förutsättningar att leverera sin fulla potential bör också ses

som resursslöseri (*greenwasting*) och därför inte som hållbart. Så hur ska vi tänka för att varje god intention i form av nyplantering faktiskt ska bli hållbar? Vi behöver en kvalitetssäkrad växtvalsprocess.

Traditionellt feltänk

Många gånger har landskapsarkitekturen av tradition lagt väldigt stor vikt vid estetik. Stor möda läggs på att hitta trädet med precis rätt habitus, bladform och blomningsperiod för platsen. När trädet med rätt utseende hittats har det sedan varit upp till projektet att försöka anpassa växt-

platsen efter den utvalda trädartens specifika behov. Detta är något som kan bli mycket kostsamt, och tyvärr ofta leder till träd som aldrig får utvecklas till fullstora individer utan tvärtom tynar bort innan de vuxit sig stora. Ett dött eller döende träd bidrar inte med ekosystemtjänster, och är inte särskilt estetiskt tilltalande. Dessutom har det kostat pengar i onödan.

Kvalitetssäkrad växtvalsprocess

När jag ombeds hjälpa till med växtval i olika projekt utgår jag alltid från en metod som ska ge ett kvalitetssäkrat val. Träden

Träd som dör innan de har etablerats ska ses som greenwasting. Endast levande träd bidrar med ekosystemtjänster.

FOTO: GUSTAV NÄSSLANDER

som väljs ska kunna leverera rätt funktion, till sin fulla potential, givet de förutsättningar som ges. Detta innebär ofta att de estetiska kvaliteterna kommer allra sist i processen. Jag ska ge ett exempel på hur ett kvalitetssäkrat växtval kan gå till.

Kvalitetssäkrat växtval – exempel

1. **Analysera platsens förutsättningar och behov.** Vilken växtzon är vi i? Är det blåsigt och är det en torr eller fuktig plats? Vilka behov av ekosystemtjänster har vi på platsen? Är det störst behov av exempelvis skugga för människor eller sen höstblomning för biologisk mångfald?

2. **Anpassa växtplatsen.** Vad har projektet råd med? Kan vi bygga en jättestor växtbädd med kolmakadam, eller har vi bara råd med en enklare upphöjd växtbädd? Har vi möjlighet att göra växtplatsen mer multifunktionell genom att exempelvis leda dagvatten ner i växtbädden?

3. **Analysera ståndorten.** Nu finns givna förutsättningar, och på sätt och vis har vi skapat en ståndort, även om den är artificiell. Var hittar vi denna typ av ståndort i naturen? Vilka växter trivs där? Svaret på den sista frågan kommer ge oss det urval av växter vi har att jobba med i projektet.

4. **Funktion.** Bland de växter som filtrerats fram i punkt tre ska vi välja de som bäst levererar den funktion som vi är i behov av. Det vill säga exempelvis träd som slår ut med sina blad när vi är i behov av skugga, eller trädarter som blommar vid önskad årstid.

5. **Estetik.** I det urval av växter vi har att jobba med kan vi börja välja de arter, men även namnsorter, som ger de estetiska kvaliteterna vi är ute efter. Efter steg fyra kvarstår oftast en uppsjö olika växter med en stor mångfald i form, färg och funktion.

Framtidsvision

För många av er som läser detta är ovan nämnda växtvalsprocess en självklarhet. Men samtidigt ser vi fortfarande träd som står och stampar på grund av att fel art valts till fel förutsättningar. Till er som redan arbetar kvalitetssäkert: sprid era metoder och tankar så att alla träd som planteras i framtiden får rätt förutsättningar att leverera till sin fulla potential. ●

FOTO: ANNA SIGVARDSSON

Gustav Nässlander
vd, Trädkontoret.

UTBILDNING INOM

TRÄDGÅRD OCH TILL
FLORIST

KOMVUX TRÄDGÅRD Sista ansökningsdatum **15/12**
Start vår- och hösttermin För start i vår

GYMNASIEUTBILDNING TRÄDGÅRD **ÖPPET HUS**
Går att kombinera med grundläggande högskolebehörighet Se vår hemsida för datum

KOMVUX FLORIST Sista ansökningsdatum **15/10**
Start vår- och hösttermin För start i vår

Följ oss på
mer info:
WWW.NBG.NU

Himmelstalunds
UTBILDNINGSCENTRUM

036 - 440 44 50
order@hpjgarden.se
hpjgarden
www.hpjgarden.se

BEVATTNINGSSÄCK
OGH BEVATTNINGSRING

För bevattning av nyplanterade träd!

Låt oss hjälpa dig med skapandet av din trädgård och fastighet. Vi är en komplett leverantör av trädgårdsprodukter och tillbehör i den gröna sektorn.

Bevattningssäck

Fyll säcken och få 4-8 timmars kontinuerlig bevattning av trädets rotsystem. Vid plantering av större träd kan flera säckar enkelt sammankopplas. Tillverkad i miljövänlig PE plast, 75 L.

Bevattningsring

Ringens på 75 liter portionerar ut vattnet på ett nytt och säkert sätt under flera timmar. Används till nyplantering av buskar och träd men även i torkkänsliga områden. Ø100 cm, ca 75 liter.

FELCO

GARDENA

DLF
SEEDS & SCIENCE